

Stays Steiders

Ukmergēt valst. mokytojis seminarijā

Stipendija

Felje fonas

1939. II. 16.

Ukmergē.

portfelis rūmū; kas jis jān - gal "dūcis" tu-
 ri?... O, be šo, ēiandie jō kīšūj; vaitīai
 eusiraitē in rusiaks, "bumaškos" lei vario-
 kai eudari 37 eu puse lītē eumos. (.) d. y.
 puzē stipendijs.

- Ehi, nelāra durvīs, - kalhejo eav ir-
 mas Ladiņkas; - Meširodyk man dabar,
 puskurtē ēimīniaktē, eu eavearj līpmaiš -
 in tom nebaldytom kruopom nebeplausi jau
 mano vidurij... - In jis, iši traukē, pi-
 ūigis, tuoj atidari, o is ten epinduliavo
 manēi penklīcīai in ēiaip nemažōs, jō
 muomone, 37 lītē eumos valūte. Jō
 akys rīlējō in veide lewo maļoi ēypr-
 ma, kaip tik ēkštuolo Harpagono, kai
 jis atrakto eavo dērtē eu pūgaj.

- Dīvubi braugas, heliēka gyvent in
 šķianguš!.. Na, juods dīreus kumpelīai in
 papelējs eūriagelīai, von in mano padī-
 jimo! - Ladiņs greit atidari dērtē, ker-
 rīojē lewo maļtas, in vjes plūtas, eū-
 galis in dar gerokē kumpis juods duvos
 ismetē per laugel.

To atyse vis apkaugumo kivilgusis, ir karkokys uau-
lonus jausmas kutena jo širdis. Tuoju ^{veidu} jis nusijo
s viršum ir ten, su šeimūniuke melėbai skai-
tydamasis, kalėjo (dar gerai, kad ta apibūtb):

- Dabar man ketvirius rįgtį prajau
išgatauoti po porę kiaušinius ir išnuomet
su jėmu "van beutas" kakao". (2)

- Kaip, de pomaiti sekot?.. Kiaušini-
mai usalo?..

Vadūnkas užsigavo: "Matai, atrado dur-
nius - pasijuko... ji neaprauta". Ji vėl
ištrauki gerai oro ir šeruko:

- Kakavos ir 2 kiaušinius kas rįgtį - Gerai?

- A-jai, jai, jai... matai, de pomaiti
uorojo pasėkyt. Ale gi... - nepastogū
jai buvo kalbėt, - man pomaiti dar už
silkeles neatsilyginai, kur pėtūjeiovi) dariau...

- Kiek reikia?

- Septimiolesimūtyš centų.

- 20 litų iškeist tūri?

- A, jo, Dievaliako... 20 št. is kur es
tūresiu?.. - Nustėbo motoristė.

Pravo
grai!

- Vai uē vīķis kartu eemotāsīs.

- Gerai jau, gerai...

- Brašān ir ēiņp pagerinti pistus ir pa-
didiinti patiekals skaiņis!

- Neiestok, ponaitis, es dideliu krašciu,
jau jei ^{reussis} šai liendusag- bus lagadusis...

Na, šadēntas vrsai esisiparalies, ir jāus
neštikuamai atrodi, kad ji neprisirdi- gra-
ciausiai isjucis. Jau jis ējo, bet vēl es-
sigrisēo ir pabrēdams pasaki:

- Esus, ēūris ir duonus kumpoz istuorān
pāi laugs; kad nori, tievlei atidevok...

- Kaip? duonus pāi laugs! Ponas-
tis, Dievo venk... ai, ai, ai, ir ēūrelj'!

Seimivinki intēgus vīķis esiviruko
ir sšivesi virtuvēn, o šadēntas inēlidsiū
ēypsiū, šartuū, ir teatro lozēs, s vīķis rēi-
rējo ir jauti saerje kartokis galibē.

- Na, manau, pagyvenisū neblogoi. Na-
mie moko apie etipendijs mēšino, ir kas
mēšis gausis po 50 litū. Tā bus pilvo pragy-
venisū, o etipendijs šai jau tikrojam mano
gyvenisū.

Na, ir pradėjo pas Gadrinką maistyti apd-
 sius, saldaiuikę ir kitokį skanestų. Bet pir-
 moj eilėj Gadrinką nusipirko didelį piurging ir
 šlūres, ^{Maat}, jis kaskur matė, kad valdinū-
 kai namuose, o ypač jau vakare, prieš ge-
 laut, čiukšiuoja šlūromis. Ir patyskiutas buvo
 Gadrinkas. Vakare eina šlūresė, ryto šlū-
 resė, ir jo kojos jau vėgai aristokratiškai jau-
 tisi, nekaltant apie tai, kad per batų pry-
 ėtis kasdien pringeria etkliniū puovo, ir
 vaikštant nusikalčiai resonuoja.

Bėga sočios, šiltos ir saldios stipendi-
 ninko Vladislavo Šilino dienos. Po pusės nuve-
 sio ant jo etalo kumpėjo, kaip pavasario eto-
 kaitoj varli, ^{nerikalnupa} ir tujaa piurgingė.
 Maisto dėžutė ^{irgi} tujaa, tik šiek tik droskia
 aruo, jau išmestu papelėjusiu eūriu, ir to kra-
 po eantiamos iurkės savo dautukaij pasidėrė
 s' dėžutė kelis. ir tai Gadrinko nėra namie
 ar ji miega, tada jį rykdo modernisjūs
 tokis, rokakis, ar kaudis, kelis, o jo tik-
 musoj dalis ^{nuvelka} Gadrinko šlūres, nuo
^{palovos} kambario viduri.

Si, ryto Vladas runkudo, gi klauso,
kad žiurkis dar tberiruocia po jo kamla-
riki. Vladas tuaj emuote jas sugzedusias.
pauasū desime koje lunki, lunki ir tik kad
dave i lovos galy, tai žiurkis ir ekyle
is to sbruko nebeatiko. Gi lovite Vladas
pokitelyj, brekitylyj ir karinygi bumptelyj,
kaip peraug arkuris palovis. Taciau greit
suviorjintavo, eoko ir pauppojejs vna eline
uskimso ekyle, ir pas baltom kelium tygio
vadas perfekti kars pridini peringusiam
suetimos teritorijoj zilas. Buvo daug
suivisty ir mašy višumisty. Taciau jo
Vladas taip ir paliko nevarkyto fronto,
o pots iskulelyj i elminarizj, nors sky-
se etovejo, to ~~suveis mū laisvų savanoris~~
nuo jo rankos žuvis ne laisvų
judakailis savanoris - paves.

6

~~Laikinas aut jis pyksta ir, antro kart ge-
ves stipendiję, ketina išmairinti.~~

Valstiaus savivaldybės raštini pilna
rodicys. Mat, yra visokių reikalų. Tarp kitų,
rankoje esančias 86 litus ir 35 centus, etimėnį Si-
lėnėnė. Vos ne vos gavo ir ji ^{stipendiją} ~~ir~~ ^ė ~~ė~~.

— Tai jo ponas viršaitis man gal 11-3 pas-
metį mokescių atidėję, ar pirmą, ar, ušimuku.
Tarp emuku, taip emuku su pinigais, dar ir vai-
kų, ukmergėjų mokau, kas mėnesį po 50
einučių... Baigia jau mane...

— O kam jam einuti? Jis gaus stipendiją.

— Kas tas ^{stipendija} ~~stipendija~~, ponas viršaitis?

— Ji pinigis. Mes jam laišku musiniam ne-
turtingumo lėndijimui, na, ir jis ~~stipendiją~~ ^{ji} gavo...

— O kiek ji jis ten jis gavo?

— Na, gal po 100 per mėnesį, ^{vis} ~~stipendiją~~ gavo...

— Kad stave Salėkėi kur, po 100! Ir menša-
ko Salėnkas... Na, gerai, ir namus auei cento!..

Takai esime ~~100~~ Silėnėnė ir, atlikus reika-
lą, piktą indarėję namo.

- Oš jš pamokysiu kaip močios restkia
klaudyti... Ji tavei baliavos, o mes čia
vargšim!.. Mekegaus... tuoj parašom laiško...

~~Dr. Ladsinko~~ ^{visi} ~~šarkei~~ ^{silėnmai} ~~visi~~ ^{juu.} ~~šarkei~~ ^{šarkei} ~~šarkei~~ ^{šarkei}
tai ir visai čia laiško rimo, kad jš gauna po
100 litų ^{šarkei} mėnesį. O jeigu ir kyla namie abe
jojimas, tai greit pasigirsta kelis toms ^{šarkei} argumentams.

- Oho! Meluos, mat, visai čia!..

~ ~ ~
Baigiasi mėnuo. Ladsinko veidg gau-
bia nuširdinimas. Visados ir namų dar kelias
dėnas prieš pirmą gaudavo piūgus, o dabar
nėra - negi zerinoty!?

Kai seminarijos sąrgas parvėsi pastę,
visi būto ant jo, gūlėsi epandė, o ypač prieš
pirma visi laukė pakiršinų piūgams, tai ir
mūsų Ladsinko ^{šarkei} energingai užsėn prie laiško ^{šarkei} kre-
piančio „dėdė!“

- Šilėnmai Vladiui laiškas!..

Vladsinkas žveriskai grieblė ir vėnuoj aki-
nėrktoj jo rautose drebejo margas laiškelis
~~su~~ tokiais pirmaisiais šodžiais:

Erästä jo uskriänstaji kalsu
uskalbinä Eliminiinke.

Ladaink

O tu unev...

"Ladaink, tu taip darai? Gamini po 100
litų į mėnesį ir dar darėsi mano duos pas-
dūtinis sveikatos lašelį gerti... Nebekeičiu
savęs ir mano šios dienos ir naujų metų cen-
to nebegausi... To atys sustingo - sustin-
go ant rodius, nei cento nebegausi..." -

"Kas čia taip sumelavo?" - Pals sauge klau-
ei. ~~Kas čia gal tas ir valstianys?"~~ To jo
atys ~~su~~ meko nematė, rankas susalo ir
šingniai lauriam koridorij buvo šoki re-
ti, automatiški. Nesgumoringai pajūtę
varpelio garsą, jis eidėjo vėl savo vartoj, suvie-
tinij daktoro vietai, ir netokioj suspaucio
buvo apa motinos elgesi. ^{o mintimis pūtiela}
^{viraiti, ir pabrastant}
^{duos tūtonis.}

Pankairgi pamokos.

Tis ejo, Ladaink, ~~priso~~ ^{priso} ir ~~elcivianijos~~ ^{elcivianijos}. Kad
elando jis vja, ~~naemal~~ ^{naemal} padėję partfelis, Tai
salyu, ~~arika~~ ^{arika}, kad jo upa ^{kgip, per} ~~trito~~ ^{trito} or ~~elcivianijos~~ ^{elcivianijos}
so ~~darf~~ ^{darf} ~~naemal~~ ^{naemal} ~~burbanas~~ ^{burbanas} ~~irga~~ ^{irga} ~~arika~~ ^{arika}. Kad
jis ~~nujio~~ ^{nujio} vėl ~~pas~~ ^{pas} ~~remiivinko~~ ^{remiivinko} ~~karkokius~~ ^{karkokius} rei-
kaku, ~~tas~~ ^{tas} ~~ne~~ ^{ne} ~~labai~~ ^{labai} ~~arika~~ ^{arika}.

- Tai ko, šeimivinkai, sau vienu dirbi ir

Buro
qon.

dirbi? - pradzi is pacios remiansias
minorities gamos.

- A, ^{šai} jau ^{šai} ~~esat~~ ponaiti, ^{čia} tai ~~is~~ birbia is
birbia, (mat, šiba perskielis, o veiplis va
piveis...

- Šeimininke, rytoj man kiaušienis be-
hevirk, gerai?

- Šaip, ponaiti, jeigu tik būda šuva,
tai is spirks - šuva negabova!..

"Of, būda - nie eunkalkit negabova"
- raucki ^{glodukas} Ladrinkaj - "is reicho man pas
is apsigyventi" ^{sakai} ut priminsiu, kad

- ~~štai dar~~ ma šikeles jau ~~is~~ 2 uien-
eiai nemoketa ^{reiponaičio} - bus lita 40 centy.

- Neturiu. Tiesa, - susigrubi, - estambis,
turiu, tik nera variokelis...

- Aha, ^{šai} ponaiti, gerai sakai; is toj juos
duonos tokis gerus pridsiarimas "sukorelius",
is ji tuoj juos parode. Ladrinkui ekamus
"sukorelius" kvapas šaip pakatemo alkamus
gommurs, kad jis iris is maiteles is uosiuere.

- Čia mano. - Pridi; meidamas, het

čia
reikėtų
patvirtinti

Ir jis sėgjo į kambarį. Ir ką pama-
tė! Ji ang išisęs, kurią buvo priėmęs
brochta, uždavęs, užkėjęs ušva, plėdėję ke-
turkojai s' tempi savo pusin, o Vladimir
liko ~~nuviltu~~ ^{nuviltu} šliureli.

Vladas ~~laurete~~ ^{duosinė} ~~uolėko~~ ^{pusiausvyros} ~~šis~~
pky pasruvo asarom. Jis grūbi savo
akru, leuktuis petis, energingai suspa-
di ir drebidamas iš pykčio, jis... ^{perskėdė} ~~prout~~
saves uokorėli, kad nuramintų alkang
uolainingo stipendiniuko pūvelį.

Seimiminki nebeatkai - negirdėjo.

~~Vadovėlis pasirodė laisvai rasyti
blaknuotė, o jo būruoj ealdėiai tarp
is us laugo sugrįžai juoda plėtelė...~~

~~Ant etalo neprop. supliūskus, karp
svieciapieni karvuti, lūscia pūgini, o Va-
dovėko atys mati rastiūj ant etalo kru-
vos piūgys, is turis atskaito jam autygart
stipendijs, is jū jū vispaveisūj rankouj
viekia, vėkia.~~

~~Vakare, is susimęstę, etatė; šliū-
nų savo dojs, bet pajutę jūj karko voma-
lous greit intrauki atgal is ~~nu~~ vėnu bal-
eėi tautė:~~

~~- Seimiminka kam katę lėidi; ma-
no lėitę?~~

~~- Nebijok, pounai, vėrki, krūtė...~~

~~1939. 11. 16.~~

Ukmergė

~~Handwritten scribble~~

jo

Prūtė
vėrki
pabaigė lėitę
spėdėmų bet ne
tolie actualistinė.